Gäller för: Västfastigheter drift, Fastighet stöd och service
Innehållsansvar: Daniel Hansson, (danha16), Verksamhetsutvecklare
Granskad av: Daniel Hansson, (danha16), Verksamhetsutvecklare
Godkänd av: Thomas Bjarnemo, (thobj2), Regionområdeschef
Giltig från: 2026-08-28
Giltig till: 2029-06-30

Rutin för arbete på tak

Syfte

Syftet med rutinen är att främja en god och säker arbetsmiljö samt skapa tydlighet och ett gemensamt arbetssätt vid arbete på tak. Rutinen förutsätter att personer som utför arbeten på tak genom sitt uppdrag för Fastighet, stöd och service, får rätt utbildning och rätt anpassad utrustning enligt de arbetsmoment som listas i rutinen.

Ansvar

Rutinen gäller för all driftspersonal på Fastighet, stöd och service, som utför arbeten på tak.

Förändringar sedan föregående version

Justering av dokumentmallen och rubriker. Borttag av länk till bilagan: *Erfarenhet från arbete med fallskyddsutrustning - Blankett*

Grundläggande förutsättningar

Där det inte går att ordna säkerheten på annat sätt, ska personlig fallskyddsutrustning användas. Ensamarbete är aldrig tillåtet vid arbete med fallskyddsutrustning. Rätt utrustning måste finnas på varje enhet som utför arbeten på tak. Den personliga fallskyddsrustningen (exempelvis: fallskyddssele) ska vara anpassad efter de individer/medarbetare som använder den. Utrustningen ska underhållas kontinuerligt av behörig leverantör eller annan behörig, utsedd person (denna person ska skriftligt vara dokumenterad på arbetsplatsen med godkänt mandat för

utrustningskontroll, varje driftenhet dokumenterar detta i sin mapp för takarbete).

En behörig person (se ovan) ska kontrollera fallskyddet minst en gång per år eller när det har utsatts för onormal påfrestning. Skadad utrustning ska kasseras eller lämnas in för reparation enligt tillverkarens bruksanvisning. www.av.se

På platser där fallrisk finns, ska ett kollektiv fallskydd användas i första hand. Kollektiva fallskydd är olika typer av gemensamma skyddsanordningar som skyddar alla i arbetsmiljön.

Det inkluderar:

- Fallskyddsräcken
- Ställningar
- Arbetsplattformar
- Skyddstäckning (tydligt markerad skyddstäckning av hål och öppningar)
- Skyddsnät

Personlig fallskyddsutrustning ska enbart användas i undantagsfall då kollektiva fallskyddsanordningar inte är möjliga att använda**, eller då tiden det tar att få ett kollektivt fallskydd på plats, tar betydligt längre tid än att utföra själva arbetet.**

Undersök alltid om det finns andra alternativ (exempelvis entreprenörer) som är bättre lämpade för att utföra takarbetet.

Utbildning

För att ohälsa och olycksfall ska förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö ska uppnås ska arbetsgivaren se till att arbetstagarens kunskaper i form av utbildning och kännedom om riskerna är tillräckliga. Med det menas att närmaste ansvarig chef ska se till att medarbetare som utför arbeten på tak ska ha godkänd utbildning för detta innan arbete startas.

När riskerna i arbetet är allvarliga ska det finnas skriftliga instruktioner för arbetet (AFS 2001:1, 7§). Behörig utbildning för användande av personlig skyddsutrustning, inklusive räddning för arbeten på tak, ska tillhandahållas av upphandlad avtalsleverantör för området. Arbeten på tak med fallskyddsutrustning får endast genomföras efter godkänd utbildning.

Exempel på arbetsmoment:

- Inspektioner
- Drift och underhåll
- Reparationer
- Takinlyft
- Snöröjning
- Ventilation
- Fågelbon
- Hängrännor och stuprör
- Öva räddning / följa upp sin utbildning
- Pollenhämtning
- Dagvattenbrunnar
- Solcellsanläggningar
- Rökluckor
- Väderstationer
- Tak som passage
- Byggarbeten (entreprenörer mm)

Att förbereda inför arbetet på tak

Innan arbetet startar ska en riskbedömning och en arbetsberedning/planering (exempelvis vilka verktyg som ska användas och hur arbetet ska utföras) samt en plan för räddning upprättas. Det är drifttekniker som ska utföra takarbete som ansvarar för detta. Takbeskrivning och tillverkarens bruksanvisning för den personliga fallskyddsutrustningen ska alltid läsas innan användande. Tid för detta ska tas med i planeringen.

Drifttekniker som ska utföra takarbete ska meddela kollega/kollegor och/eller eventuellt chef innan arbetet påbörjas. Hänsyn ska tas till väderlek (ex. halka). Vid dålig väderlek, ska – om möjligt – arbete på tak undvikas. Undersök och ta hänsyn till om den del av taket där arbete ska utföras har andra begränsningar typ strålning, ventilationsutsläpp eller liknande. Anpassa skyddsutrustning efter takets unika förutsättningar.

Att tänka på under arbetet på tak

Iaktta försiktighet vid arbete (exempelvis säkra upp så verktyg ej ramlar ner). Om det finns, läs och gå igenom takbeskrivning på plats (exempelvis karta över tak på insida dörr). Kontrollera skyddsutrustningen löpande och använd utrustningen på rätt sätt *(exempelvis att rätt längd på lina används)*. Utför endast det arbete som det har planerats för.

Att göra efter arbetet på tak

Drifttekniker ska återkoppla till kollega/kollegor och/eller chef, när arbetet är slutfört och taket har lämnats.

Drifttekniker ska i samråd med chefen anmäla eventuella tillbud eller olyckor. Drifttekniker ska vid behov dokumentera viktiga erfarenheter för framtida takarbeten. (Varje driftenhet dokumenterar detta i sin mapp för takarbete).

Drifttekniker ska kontrollera fallskyddsutrustningen efter användning. Eventuella skador/brister på utrustningen ska åtgärdas eller utrustningen kasseras, detta gör drifttekniker i samråd med chef.

Användandet av utrustningen ska dokumenteras i särskilt dokument (Pärm med ifyllningsbar lista vid förvaringen av utrustningen)

Tillhörande bilagor till rutinen

- Kontrollansvarig, Årlig kontroll fallskyddsutrustning, bilaga till rutin för arbete på tak – Blankett
- Kontroll av fallskydd före och efter användning, bilaga till rutin för arbete på tak - Blankett

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Västfastigheter drift, Fastighet stöd och service

Innehållsansvar: Daniel Hansson, (danha16), Verksamhetsutvecklare

Granskad av: Daniel Hansson, (danha16), Verksamhetsutvecklare

Godkänd av: Thomas Bjarnemo, (thobj2), Regionområdeschef

Dokument-ID: SFSS11824-89723525-93

Version: 4.0

Giltig från: 2026-08-28

Giltig till: 2029-06-30